

VÕRU MUUSIKAKOOL SÜVAÕPPE SAKSOFONI ÕPPEKAVA

1. EESMÄRGID

Klassikalise muusika süvaõppe õppekava rakendamine annab lastele ja noortele võimaluse õppida süvendatult tundma muusikat – omandada muusikalist kirjaoskust, õppida eri ajastutel loodud muusikat mõistma ning seda vastavalt interpreteerima. Pillimängu õppimine avab parimad võimalused, et tungida muusika peenematesse nüanssidesse, arendades õppureid isikliku kogemuse põhjal nii füüsiliselt kui ka vaimselt. Antud õppekava annab teadmised ja oskused soovi korral jätkata muusikahariduse omandamist kesk- ja/või kõrgemal tasemel.

Muusikaainete õppes on õppeained omavahel tihedalt seotud ja õpilase areng sõltuvuses tehniliste ja vaimsete omaduste arendamise ajastamisest. Õpetajate ülesandeks on leida ja välja kujundada professionaalseks õppeks võimelised õpilased ja õppekava tervikliku täitmise korral suunata nad sobivale erialale.

Klassikalise muusika süvaõppes toimub:

- loomevõimete kavakindel arendamine;
- loominguprotsessi seaduspärasuste ja etappide tundmaõppimine;
- muusikateoste interpretatsioonivõimalustega tutvumine;
- aktiivse ja püsiva suhte loomine muusikakultuuriga;
- tehniliste oskuste arendamine;
- professionaalse muusikahariduse omandamiseks ettevalmistamine.

Nominaalne õpiaeg kestab 7 aastat. Õppeaastas on 35 õppenädalat.

2. ÕPPEAINETE LOETELU JA TUNNIJAOTUSKAVA

õppeained	noorem aste				Vanem aste		
	I tase		II tase		III tase		
	1. aasta	2. aasta	1. aasta	2. aasta	1. aasta	2. aasta	3. aasta
saksofon	1,5	1,5	1,5-2	1,5-2	1,5-2	1,5-2	1,5-2
solfedžo	2	2	2	2	2	2	2
muusikalugu					1	1	1
koosmusitseerimine		1	1	1	2	2	2
lisapill*				0,5	0,5	0,5	0,5

* valikaine

3. AINEKAVAD

3.1. Õppeaine nimetus: SAKSOFON A- ja B- õppesuund

Maht tundides:

Süvaõppe solisti suund (edaspidi A)- 2 akadeemilist kontakttundi nädalas, 70 tundi õppeaastas.
Süvaõppe koosmängu suund (edaspidi B) - 1,5 akadeemilist kontakttundi nädalas, 52 tundi õppeaastas.

- 35 min+ 35 min
- 45 min + 22,5 min
- 45 min (individuaalselt) + 45 min (kellegagi koos)

Õpetuse eesmärgid:

Õhutada armastust muusika vastu nii selle kuulaja kui esitajana. Anda õpilastele ülevaade saksofoni tehnilistest ja kunstilistest võimalustest, kujundada tehniline baas võimaldamaks vaba eneseväljendust muusikas oma instrumendil. Õpetada mängima saksofoni nii solo- kui ka orkestri pillina.

Õppeaine programm:

Programmi läbimine toimub kolmel tasemel. I ja II tase kestavad kumbki kaks aastat, III tase kolm aastat. I tase lõpeb hindelise arvestusega, II ja III aste lõpevad eksamitega. Kuna aga kooli tullakse õppima üha nooremana (alates 7-ndast eluaastast) ja saksofoni on võimalik nii noorelt siiski õppima hakata, siis on I ja II aste suhteliselt paindlikud (vajadusel olla I astmel näit. kolm aastat).

Õppesisu

1. Tehniliste oskuste omandamine ja arendamine, st heliredeleid koos sinna juurde kuuluvaga, erinevate štrihhide omandamine jmt, harjutusi ning etüüde.
 2. Töö repertuaariga – palad, ansambli- ja orkestripartiid, suurvormid ja ka peast mängimine ning improvisatsioon.
- Tähtsal kohal on ka esinemine kontsertidel ning osalemine konkurssidel.

I tase

1. õppeaastal alustatakse õppimist hingamistehnikast, kohe kujundatakse õige suudim. Tähtis on jälgida õpilase kehahoidu (õlad kael ning lõug ei tohi minna pingesse). Hea on alustada ka näiteks pika tooni vilistamisega, kui õpilane oskab vilistada.

Kui on teatud järjepidev hääli saavutatud, alustatakse kohe harjutusi instrumendil. Põhiline õpe toimub alt-saksofonil, erandina võivad vanemad õpilased (13-) alustada ka tenoril.

Kui mõned lihtsamad mänguvõtted on meeles, võiks neid ära kasutades mängida kuulmise järgi mõnd lihtsamat ja tuntud viisi (Ernesaksa “Rongisõit”, lastelaulud Hiire-tips, Kus on minu koduke jne.). Samal ajal tuleb ka õppida noodinimed ning proovida tunnetada helilaadi (mis on enamasti mažoor või loomulik minoor). Suudimi, hingamise ja pillihoiuga tuleb tegeleda kogu aeg kuni kooli lõpuni välja, niisiis edaspidi sellest juttu enam ei tule. Ka on tarvis mängida koos teiste pillidega, et juba õppida kuulama muusikapala, mis mitme peale kokku kõlab ning osata endale selles õige koht leida. Enamasti toimub koosmäng koos klaveriga, aga ka teise saksofoniga või mõne teatud löökpilliga. Strihibitest kasutatakse detached ja legatot.

1. õppeaasta jooksul tuleks esineda nii sageli kui võimalik, aga vähemalt kord poolaastas. Aasta võib lugeda lõpetatuks, kui õpilane esitab kevadel peast kaks või ka kolm lihtsamat pala.

Repertuaari näited:

Eesti lihtsamaid lastelaule “Juba linnukesed”, „Poisid ritta”, “Vennad on mul...” “Mutionu” jne.
Fr. Schubert Vals

R. Schumann Meloodia või teisi lihtsamaid 8 kuni 16 – taktilisi palu.

2. õppeaastal tuleb kasutada ära terve pilliulatus, asuda süstemaatiliselt mängima heliredeleid ja kolmkõlasid. Esinemistega sama, mis esimesel aastal, peast mängimine jätkub ja kes on võimeline, see mängib sama pala eri helistikes.

Aasta lõpeb taseme üleminekukontserdiga, kus õpilane esitab peast kaks pala.

Repertuaari näited:

L van Beethoven Šoti tants

W. A. Mozart Kontratants

J. S. Bach Koraal või teisi mitte alla 16-taktilisi palu.

Juhul kui õpilasel ei õnnestu I astmes oldud kahe või kolme aasta jooksul vastavat taset saavutada, jätkab ta õppimist süva koosmängu suunal või tavaõppes.

Esinemise kord

Hindeline esinemine kaks korda õppeaastas

Nõuded taseme lõpetamisel

hindeline arvestus- esitada kaks eriilmelist pala

II tase

1. õppeaasta. Heliredelid kuni nelja märgini, võimaluse korral mažoorid juba pooltoonide kaupa järjest (C, Des, D, Es, F jne). Lisandub kolmkõlade lühike arpedžo ja D 7 põhikuju. Strihibit võetakse kasutusele lisaks staccato.

Aasta lõpul esitada kaks erineva karakteriga pala.

Repertuaari näited:

J. S. Bach Menuett

W. A. Mozart Ave verum corpus

P. Tarnopolski Kahekõne

P. Tšaikovski Nukker laul

R. Schumann Knecht Ruprecht” või kokku 3 kuni 4 minutit muusikat.

2. õppeaasta. Heliredelite mängimisel lisandub D7 põhikuju. Sõltuvalt tasemest lisandub ka tertside mängimine mažooris.

Esinemise kord

Hindeline esinemine kaks korda õppeaastas

Nõuded taseme lõpetamiseks – eksam

Õpilane esitab kolm pala. Eksamil, mis võtab kokku kogu õppeaasta, võib mängida ka palu, mis on aasta sees varem omandatud ja ette kantud. Üks paladest võiks olla ansamblipala.

Repertuaari näited:

R. Clerisse Serenade variee

L. Schitte – Etüüd

R. Schumann – Unistused

J. B. Loillet- Sonaadist kaks osa I-II või III –IV

III tase

1. õppeaasta. Heliredelites lisandub >VII 7 minooris ja kromaatileine mažoor ning erineva iseloomuga etüüdid. Tuleb alustada ka mitmeosaliste teoste õppimist ja esitamist. Tavaliselt on selles vanuses õpilased ka juba orkestri või ansambli liikmed, seega lähevad paladena arvesse ka orkestri või ansambli partiid.

Aasta lõpetab esinemine, kus esitatakse jälle kaks erineva iseloomuga pala, võimaluse korral mõni nendest ansambli koosseisus.

Repertuaari näited:

J. Haydn – Sonatiin

W. A. Mozart – Sonatiin

Hala – Foxtrott

2. õppeaasta. Heliredelites lisanduvad >VII 7 ja D7 pöörded. Aasta korraldus nagu eelmistelgi, orkester(ansambel) , esinemised, aastalõpu kontrollesinemine.

Repertuaari näited:

P. Tšaikovski Nukker valss

L. Ostransky Canzonetta and Jig

L. Vinci Sonaat jt.

3. õppeaasta. Heliredelid samas mahus, tähelepanu erinevate grupeeriingutega nn.

"heliredelijooksudele". Rohkem rõhku etüüdidele ("Rivtšun 40 etüüdi" või "A.Ferling –Etüüdid oboele või saksofonile").

Esinemise kord

Hindeline esinemine kaks korda õppeaastas

Nõuded lõpetamisele

Aasta ja kooli põhiosa lõpeb lõpueksamiga, kus õpilane esitab 4 teost. Neist üks on suurvorm ja teised erineva iseloomuga palad. Üks paladest (soovitav) võib olla ansamblipala.

Repertuaari näited:

G. Fr. Händel Sonaat f-moll

W. A. Mozart Menuett "Haffnersümooniast"

Mõni J. S.Bachi 2-häälsetest inventsioonodest(ans.)

Bezozzi Sonaat

M. Mozkowsky Hispaania tants

Õppeaine B-suund:

Vaata Võru Muusikakooli tavaõppe saksofoni õppekava programmi

3.2. Õppeaine nimetus: SOLFEDŽO

Vaata Võru Muusikakooli süvaõppe akordioni õppekava punkt 3.2. Solfedžo

3.3. Õppeaine nimetus: MUUSIKALUGU

Vaata Võru Muusikakooli süvaõppe akordioni õppekava punkt 3.3. Muusikalugu

3.4. Õppeaine nimetus: KOOSMUSITSEERIMINE

Maht tundides: I tase 2. aasta – 1 rühmatund; II tase 1. aasta – 1 rühmatund, 2. aasta – 2 rühmatundi; III tase – 2 rühmatundi nädalas

Õpetuse eesmärgid:

Pillimängu õppimisel peavad tasakaalus olema eriala ja koosmusitseerimine.

Koosmusitseerimisega tuleb alustada juba 1. õppeaastal, mängides alguses koos õpetajaga, hiljem sobivas koosluses kaasõpilastega. Järgides lääne puhkpillikoolituse põhimõtteid, on väga tähtis õppeprotsessis ansamblimängu osa suurendamine.

Kooli ansambli- ja orkestriklassis mängitav repertuaar peab olema õpilastele jõukohane ja soodustama nende erialast arengut.

Ansambli ja orkestri kõlakvaliteet, mängukultuur, aga ka repertuaari omandamise kiirus sõltuvad iga liikme muusikalisest haritusest ning kogemustest oma oskusi praktikas rakendada.

Oluliseks koosmusitseerimise eesmärgiks on paralleelselt ansambli- ja orkestrimängu arendamisega kinnistada õpilase muusikalist kirjaoskust.

Õppe sisu:

Koosmängus saab algaja õpilane musitseerida juba minimaalsete oskustega.

Tähelepanu tuleb pöörata:

- muusikalisele kirjaoskusele;
- strihhidele;
- erinevatele muusikastiilidele;
- agoogika-, dünaamika- ja tempoterminele, nende kasutamisele.

Rütmiõpetus

Pillimängu õppimisel on väga tähtis arendada õpilastes arusaamist rütmist ja kontrolli rütmipulsi üle. Osa õpetajaid panevad algusest peale rõhu toonile ja õigete nootide mängimisele. Liiga tihti on rütmiõpetus kui kõige tähtsam distsipliin muusika õppimisel jäetud tähelepanuta või on sellele pööratud tähelepanu liiga vähe.

Rütmiline hoolikus ja täpsus mõjutavad intonatsiooni ja ansamblimängu. Rütmi täpsuse puudumine mõjub ebasoodsalt ka iga noodi alguse ja lõpu intonatsioonile.

Koosmusitseerimine peab andma vajalikud kogemused mängimiseks kollektiivis, sh:

- oskuse jälgida dirigenti;
- oskuse pause lugeda;
- oskuse mängida rühmas - kuulata teisi.

Tähtis on, et iga harjutus või pala õnnestuks esimesel katsel, äärmiselt kahjulik on nn proovimise harjumus.

Õppematerjali jõukohasus, edasiliikumise tempo ja harjutuste ajastamine vastavalt tasemele on tähtsad faktorid koosmusitseerimise arengus.

Motivatsiooni punktid:

- laps teeb hea meelega seda, mis teda huvitab ja talle meeldib;
- eeskujuks on eelkõige õpetaja meeldiv mäng, kontserdid, plaadid jne;
- hea ajend on musitseerimine õpetajaga koos;
- ansamblimängu puhul on tegemist meeskonnatööga;
- oluline on hea repertuaar ja huvitavad kontserdid;
- edukad kontserdid;
- kiitus, esiletõstmine.

Õpilase igakülgse arengu tagamiseks tuleb pidevalt tähelepanu juhtida järgmistele teemadele:

- hingamine. Tuletada alati meelde sügava, mahuka sissehingamise tähtsust;
 - pillitoon ehk muusikaline käekiri. Selle saavutamiseks mängida võimalikult palju lüürilisi, laulvaid palasid, pöörates tähelepanu kõla täiuslikkusele ja nootide seotusele;
 - oluline on artikulatsiooni selgus, põhistrihhide õige kasutamine;
 - intonatsioon. Puhast intonatsioon on määrava tähtsusega, eriti kahe või enama puhkpilli koosmängus;
 - rütm. Ainult tugeval rütmitudel põhinev mäng võimaldab saada heaks pillimeheks.
- Loomulikult kuuluvad nende üldküsimumuste juurde alati spetsiifilised probleemid: *embouchure*, keeletehnika, *legato*, kõigi tehnikate koostöö jne.

Repertuaari näited:

duetid ja triod näit J. Mcrae Duets and trios

P. Weill –Duets või originaalseaded

O. Kask 4 + Ansamblid

Orkestrimuusikat tähtpäevadeks – Marsid , polkad, valsid , foxtrotid jm.

Pop ja jazz - Hal Leonardi kirjastuselt – Santana !, Broadway

Klassikaline - P. Sweeney Pantheon

D. Milhaud - Suite francese

nn. Fanfare koosseis:

J. de Haan Päikesetõus

P. Saucedo Päikeseloojang

3.5. Õppeaine nimetus: LISAPILL

Vaata Võru Muusikakooli süvaõppe akordioni õppekava punkt 3.5 Lisapill

Hindeline esinemine kaks korda õppeaastas